

ENTREVISTA A ANDREU CRESPI

Ex Director Provincial del MEC a Balears

Joan M. Mas

Andreu Crespí deixava el càrrec al front de la Direcció Provincial el passat 6 d'abril, després de 12 anys d'ocupar el seu despatx en el Ptge. Joan XXIII. El fins aleshores degà dels directors provincials, deixà el càrrec per presentar-se com a diputat al Parlament balear, a la llista del PSOE.

Andreu Crespí Plaza va ser nomenat Director Provincial el febrer de 1983. Nosaltres, el dia set de març, vàrem tenir una entrevista (publicada a PISSARRA 35, juny de 1983) en la qual li vàrem plantejar una sèrie de qüestions que ara, 12 anys després, voldríem repassar.

– Sr. Crespí, en aquella entrevista primera li vàrem demanar quins eren els objectius generals que es proposava la nova Administració socialista i com es concretarien a Balears. Una vegada passats tots aquests anys, com creu que s'ha dut a terme aquella nova política que havia d'instaurar el partit socialista?

– Crec que els partits progressistes –i el Partit Socialista ho és– creuen encara que l'educació és un instrument per canviar la societat i jo crec que allò que s'ha anat fent ha estat amb la intenció d'aconseguir aquest objectiu. Tant la LODE com la LOGSE són lleis que tenen com a objectiu que l'educació sigui participativa, és a dir, que la democràcia entri en la gestió dels centres escolars, que els membres de la Comunitat Escolar, pares, professors i alumnes, puguin participar. Aquest és un aspecte important.

Un segon aspecte és dissenyar un sistema en el qual els alumnes puguin arribar al màxim de la seva potencialitat; és a dir, crear un sistema on cada alumne pugui tenir una atenció personalitzada, de manera que arribi el més enllà possible. Per tant, s'apunta cap a la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i la màxima integració de tots els nins i nines.

– Això, a Balears, com s'ha concretat?

– El que he dit fins ara és a efectes d'ordenament general. A Balears feia falta una xarxa educativa més extensa i millor dotada. Ens trobaven en una situació de carència brutal. Podem recordar articles publicats pels col·legis de llicenciats i per vosaltres mateixos a PISSARRA en què es demostrava que Palma era de les capitals que comptava amb menys instituts públics per nombre d'habitants. Aquí s'ha hagut de fer un esforç suplementari en construcció de centres i, consegüentment, en dotació de mobiliari, equipament i professorat. Per tant, ara ens trobam en una situació possiblement millor que la d'altres comunitats tota vegada que tenim una xarxa relativament nova, que encara avui no està completada i que, s'haurà de seguir incrementant durant aquests anys, per tal d'implantar la LOGSE.

– Però també és veritat que la nostra és una de les comunitats que compta amb més ensenyament privat...

– És evident. Això és fruit de la nostra història. Aquí el volum d'ensenyament privada és més alt que en altres comunitats. La LODE va permetre l'existència de tots aquests centres concertats tan poc uniformes, que van des d'aquells que fan un magnífic servei a barriades, amb una vocació clara de servei als ciutadans, a altres que són més elitistes, fins i tot un d'ells ja des d'un principi es va desmarcar del sistema de concerts, perquè el que els interessava era el negoci de l'oferta privada.

– En aquell moment li vàrem preguntar sobre la necessitat i la voluntat per part seva de fer un estudi de les necessitats educatives de Balears.

– Possiblement quan jo vaig fer aquesta afir-

mació va ser des d'una certa inexperiència. L'estudi que es va fer era sobre el model de la Llei General de l'any 70. Durant aquest temps, però, s'han produït uns canvis d'ordenament bruts. La xarxa que es contempla, és una xarxa a tres anys vista, que posa damunt la taula una oferta bastant completa: l'educació primària està completa com a oferta, l'educació secundària obligatòria, batxillers, més una oferta de formació professional que no es pot mantenir mai estàtica perquè és el propi mercat laboral, la saturació de determinades professions ens pot obligar a tancar coses i a obrir-ne unes altres.

– Com valora les relacions que durant aquest llarg període ha mantingut amb els sindicats de l'ensenyament?

– Jo les valor com a positives. Al marge dels resultats d'aquests contactes, els sindicats us queixàveu de ser tractats amb un cert despotisme per part de l'Administració, avui en dia existeixen els mecanismes de participació institucional com a dret de les organitzacions sindicals. Hi ha uns mecanismes de participació permanent (com són les Juntes de Personal, les diferents Comissions que entenen temes d'educació). Diria que, en general, les relacions amb els sindicats han estat cordials. Però, en la valoració d'allò que els sindicats han aportat a la transformació educativa aquí ja he de ser més crític. Com passa amb tota organització, partit o amb la mateixa Direcció Provincial allò que diuen les bases, allò que diu un professor no

sempre coincideix amb allò que els seus representants o la pròpia Administració transmeten, després d'un procés d'anàlisi. Supòs que això és normal, tota vegada que els individus com a tals expressen la seva visió dels problemes i les seves solucions particulars i una organització com és un sindicat té una visió molt més global.

En definitiva, crec que el Ministeri juntament amb les organitzacions sindicals, cada un dins el seu àmbit de responsabilitats han anat conformant aquesta transformació del sistema educatiu, que no és segurament la que hauria fet cada un dels sindicats –les seves posicions tampoc no són unitàries en molts d'aspectes–, i en la qual el Ministeri també ha cedit després d'escoltar als sindicats. El producte és, per tant, fruit d'aquest tipus de relació.

– Hi ha hagut moments més conflictius. Voldriem recordar, per exemple, el tema de les comissions de baremació i de formació, que varen provocar fortes tensions entre la Direcció Provincial i el nostre sindicat. Quines mesures deixaria de prendre, si pogués?

– És evident que després de 12 anys te'n peneixes de certes actuacions o penses que ho hauries pogut fer d'una altra manera. Un s'equivoca bastant sovint, és veritat; ningú no ho fa tot bé sempre. És evident que les estratègies que s'han seguit no sempre han estat les correctes; ara bé, diria que al final de la majoria d'aquestes tensions n'han sortit coses positives.

Sobretot, el que un no ha de fer és trevarar dues vegades amb la mateixa pedra; tot bon professor ha de ser també bon alumne i aprendre les lliçons que li donen els errors.

“Personalment no don cap suport a l'ordre sobre l'ús del català, tota vegada que no pretén aconseguir la normalització lingüística a tots els centres.”

– Tema del català. Després de 12 anys, com resumeix l'actuació de la Direcció Provincial sobre la qüestió de l'ensenyament de i en català?

– De català, s'ha fet allò que crec que s'havia de fer. Una vegada promulgada la Llei de Normalització Lingüística, es va produir en un període relativament curt – dos cursos acadèmics – l'equiparació a tots el efectes de l'ensenyament en català. Una altra cosa és la referent a l'ensenyament en català. Ens trobam amb una nova legislació que suprimeix l'autorització prèvia, però que no garanteix que els projectes lingüístics compleixin la finalitat amb la qual se suposa que han de ser pensats. Esent que aquesta revista es publicarà quan jo ja no seré director provincial, i després d'haver-me mantingut al marge d'opinar d'aquesta ordre per un respecte institucional, ara he de dir que personalment no don cap suport a aquesta ordre, tota vegada que no pretén aconseguir la normalització lingüística a tots els centres. Sabem que en els centres públics aquesta normalització anirà caminant, gràcies sobretot a voluntat del professorat preocupat per la qüestió, però no serà així en els centres concertats on els projectes lingüístics poden arribar a ser una espècie de paròdia de projecte lingüístic i ningú no els podrà dir que aquell projecte no és vàlid.

– Per què des de la Direcció Provincial, quan realment podia incidir en el tema, no es va pronunciar? Hi ha qui diu que des de la DP s'intentava impossibilitar la normalització en els centres...

– Jo diria que d'això no n'hi ha cap prova. És veritat que s'hagués pogut fer més, però la DP ha creat dins la seva estructura orgànica un departament de normalització lingüística que té com a finalitat donar suport a les iniciatives dels centres com a assessorament; pràcticament hem normalitzat la documentació que va cap als centres; s'ha creat una petita unitat de suport als centres que fan immersió lingüística. S'han fet coses. Hem de pensar, però, que les competències en matèria d'ensenyament en català són del govern de la CA i, així com el Ministeri exigeix un respecte per les seves competències, reciprocament ha de respectar les decisions del govern i ha d'estar, com a gestor que és del sistema educatiu, a disposició de complir aquelles instruccions que des d'allà se li donin.

– Quines són les dificultats que poden existir a l'hora de treballar conjuntament (Direcció Provincial i Conselleria)?

– Les dificultats, a vegades, no són de caire profund i ideològic, sinó pràctiques, en el sentit que aquell que sap que té les competències per fer determinades coses, les fa i considera que no és necessari perdre el temps consultant l'altre. L'altre, per la seva part, pot pensar que li és més còmode desmarcar-se i dir que amb aquella qüestió no hi ha tingut res a veure i, per tant, tota la responsabilitat és pels altres. Pel que jo he vist, aquestes corresponsabilitats, és complicat que funcionin bé. De tota manera ens trobam en un moment en què s'han posat uns elements per tal que institucionalment el Govern de la Comunitat Autònoma formi part de totes les comissions que tenen incidència sobre el sistema educatiu, per tal que puguin exposar la seva opinió i que aquesta pugui ser tenguda en compte a l'hora de prendre decisions.

– S'ha avançat en el tema de descentralització burocràtica?

– Efectivament, el Ministeri ha anat delegant funcions en els directors provincials i, per una altra part, i a mesura que han passat els anys i un ha anat guanyant en experiència també ha anat agafant unes pinzellades d'heterodòxia que a vegades ens ha posat en compromís davant els nostres caps de Madrid, però sempre amb la saníssima intenció que les coses funcionin millor i adequant aquelles disposicions generals a les nostres peculiaritats. Això segurament només ho pot fer un quan ja dur molts d'anys i es pot arriscar un poc més.

Respecte a la descentralització a Menorca i Eivissa crec que ho hem arreglat d'una manera pràctica i eficaç. És veritat que no existeix la figura administrativa d'una subdelegació o delegació insular, però, a la pràctica el fet que hi hagi una oficineta administrativa, més uns inspectors que assumeixen sovint un paper de subdirectors provincials –cosa que els he d'agrair, perquè no és la seva tasca–, ha fet que la cosa es descentralitzàs bastant. És evident, però, que hi ha aspectes difícilment assignables a subdireccions provincials, com són les assignacions econòmiques, sobretot en temes de personal i de substitucions, que crec que ens crearien més desavantatges que avantatges.

A mesura que un ha anat guanyant en experiència, ha guanyat també unes pinzellades d'heterodòxia... sempre, però, amb la saníssima intenció que les coses funcionin millor.

– Una de les prioritats que vostè es va fixar quan va començar era l'Educació d'Adults, actualment, però, hi ha la sensació que aquesta s'està desmantellant. Què hi ha de tot això?

– Diria que no és així. Precisament pensam mantenir tot el que hi ha i adequar noves ofertes per a l'aplicació de la LOGSE. No hem d'oblidar que l'Educació d'Adults ha seguit fent el que era el Graduat Escolar, preparació per a proves no escolaritzades, proves d'accés a la universitat. Ara hem de progressar cap a l'obtenció del Graduat en Educació Secundària i això es farà per dues vies: una, la mateixa xarxa d'Educació d'Adults, i l'altra serà la via del batxillerat nocturn i el batxillerat a distància. Aquestes dues vies, més la formació Professional, han de servir per oferir diverses possibilitats a l'alumnat potencial. En definitiva, és cert que el Ministeri no té la intenció de reduir l'Educació d'Adults, sinó més aviat de possibilitar que els adults que no tenen les titulacions adients, puguin aconseguir-les.

– Des del moment del seu nomenament, l'STEI li va plantejar la qüestió del concurs per illes. Aquesta aspiració s'aconseguí un any abans de la seva dimissió. Què en pensa? I de les oposicions de Secundària a les Illes...?

– Encara no he entès molt bé això del concurs per illes. Un dels problemes, és la manca d'abastament humà a Eivissa i Formentera. Donada la manera de ser dels mallorquins, perquè un professor d'aquí volgués anar a Eivissa a quedar-s'hi com a definitiu farien falta uns incentius econòmics molts grans. És molt difícil que els mallorquins vulguin anar a Eivissa i quedar-s'hi. En conseqüència, ens podríem trobar amb uns excedents importants a Mallorca i Menorca i uns dèficits a Eivissa i Formentera. Circumstancialment es poden trobar solucions a aquest tema.

Les oposicions, efectivament, ja es fan aquí, exceptuant determinades tecnologies que tenen molt poca incidència en el nostre professorat.

– Per acabar, quin consell li pensa donar al nou Director Provincial.

– Que tenguí molta de paciència. Que escolti, reflexioni i que no es posi nerviós. També haurà de tenir en compte que la veritat no està sempre en un mateix, sinó que moltes vegades està més de la part del teu interlocutor. Un no es pot tancar en posicions de supèrbia.

– Agraïm que ens hagi concedit aquest temps i esperam que en el futur pugui seguir col·laborant amb la nostra revista.

– Jo també esper poder anar estructurant unes reflexions sobre la globalitat del sistema educatiu i les estratègies per dur-les a terme i algun dia fer-les-vos arribar. □